

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา
ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว
และวิธีพิจารณาคดี
เยาวชนและครอบครัว

1. ตรวจสอบอายุของผู้ต้องหา
หรือจำเลยขณะกระทำผิด

- หากผู้กระทำความผิดมีอายุไม่เกินสิบปีบริบูรณ์ในวันที่กระทำความผิด
ผู้นั้นจะไม่ต้องดำเนินคดีอาญาไม่ว่าในศาลเยาวชนและครอบครัว
หรือศาลจังหวัดหรือศาลแขวง แต่จะได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ
ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก
- หากผู้ต้องหาหรือจำเลยอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่กระทำความผิด
คดีจะไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว
แต่อยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดหรือศาลแขวง แล้วแต่กรณี

สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

อาคารศาลอาญา ชั้น 6 ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02-512-8498-9 www.oja.coj.go.th

2. ขั้นตอนและสิทธิของเด็กหรือเยาวชน ในชั้นจับกุม

2.1 เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกจับกุม (ไม่ได้มอบตัวต่อพนักงานสอบสวน)

- สิทธิในการได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานผู้จับ เกี่ยวกับการแจ้งข้อกล่าวหา และสิทธิตามกฎหมายให้เด็กหรือเยาวชนทราบ และต้องนำตัวเด็กหรือเยาวชน ไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนทันที แต่หากเป็นกรณีความพิດอาญา ที่โทษอย่างสูงตามกฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินห้าปี เจ้าพนักงานผู้จับจะสั่งให้บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลหรือผู้แทนองค์กร ที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยเป็นผู้นำตัวเด็กหรือเยาวชน ไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนก็ได้

- สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้
- สิทธิในการติดต่อที่ปรึกษาตามกฎหมาย
- สิทธิแจ้งญาติหรือผู้ซึ่งเขาไว้วางใจทราบถึงการจับกุม
- หากบิดา มารดา ผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนหรือบุคคล หรือผู้แทนองค์กรที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยปรากฏตัวขณะถูกจับ เจ้าพนักงานผู้จับต้องแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบถึงเหตุแห่งการจับ

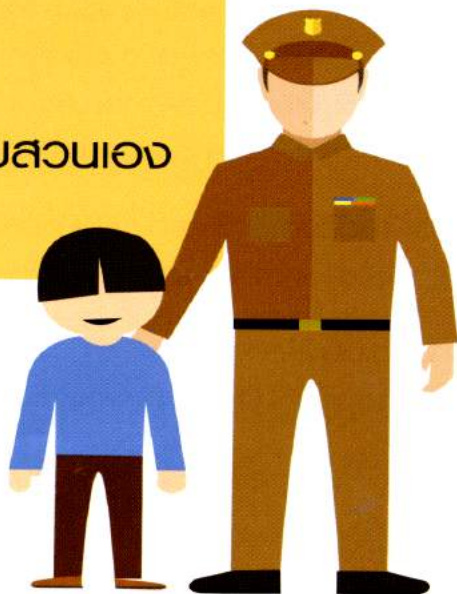
- เด็กหรือเยาวชนที่ถูกจับมีสิทธิติดต่อ สื่อสาร ปกป้องหรือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลหรือผู้แทนองค์กรที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ตราบเท่าที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการจับกุมและอยู่ในวิสัยที่ทำได้

- ไม่ให้ศาลรับฟังด้วยคำของเด็กหรือเยาวชนในชั้นจับกุมเป็นพยาน เพื่อพิสูจน์ความผิด แต่อาจรับฟังเป็นคุณหรือเป็นประโยชน์ได้

- สิทธิในการที่จะได้รับการนำตัวไปศาลเยาวชนหรือครอบครัวที่มีเขตอำนาจ เพื่อ “ตรวจสอบการจับกุม” ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอาจมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้บิดา มารดา ผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนหรือบุคคลหรือผู้แทนองค์กรที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยและสั่งให้บุคคลดังกล่าวพาเด็กหรือเยาวชนไปศาลเยาวชนหรือครอบครัวภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงก็ได้

2.2 เมื่อเด็กหรือเยาวชน ถูกเรียกมา ส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง (ไม่ได้มีการจับกุม)

- ไม่ต้องมีการตรวจสอบการจับกุม

3. ขั้นตอนและสิทธิของเด็กหรือเยาวชน ในชั้นสอบสวน

- สิทธิในการได้รับการสอบถามจากพนักงานสอบสวนในเบื้องต้นเกี่ยวกับประวัติ และรายละเอียดของครอบครัวจากเด็กหรือเยาวชน
- ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาให้บิดา มารดา ผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชน หรือบุคคลหรือผู้แทนองค์กรที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยทราบ
- เด็กหรือเยาวชนที่ถูกจับมีสิทธิติดต่อ สื่อสาร ปกป้องหรือทักท้วงบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลหรือผู้แทนองค์กรที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย และมีสิทธิขอล่ามภาษาที่ตนสื่อสารได้
- สิทธิที่จะให้มีที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนร่วมอยู่ในการแจ้ง ข้อกล่าวหาและสอบปากคำด้วยทุกครั้ง โดยบิดา มารดา ผู้ปกครองบุคคล หรือผู้แทนองค์กรซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยจะเข้าร่วมรับฟัง การสอบสวนดังกล่าวด้วยก็ได้
- ได้รับการแจ้งสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และด้วยคำของเด็กหรือเยาวชน อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

4. การตรวจสอบการจับ โดยศาลเยาวชนและครอบครัว

- ศาลจะตรวจสอบว่าเป็นเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือไม่ และการจับชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- ศาลอาจปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนให้กลับไปอยู่กับบิดา มารดา พู่ปกครอง หรือบุคคลหรือผู้แทนองค์กรที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ในระหว่างพิจารณาคดี หรือศาลอาจพิจารณานุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยทำสัญญาประกัน
- หากการกระทำของเด็กหรือเยาวชน มีพฤติการณ์ร้ายแรง หรือมีเหตุสมควร ประการอื่น ศาลอาจมีคำสั่งให้ควบคุมตัว ไว้ที่สถานพินิจในระหว่างพิจารณาคดี ทั้งนี้ เด็กหรือเยาวชนนั้นสามารถ ขออนุญาตปล่อยชั่วคราวต่อศาลได้

5. กระบวนการฟ้องคดีและการพิจารณาคดี ที่ศาลเยาวชนและครอบครัว

- สิทธิที่จะได้รับการยื่นฟ้องจากพนักงานอัยการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ถูกจับหรือวันที่มาพบพนักงานสอบสวนเอง แล้วแต่กรณี
กรณีจำเป็น พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจยื่นคำร้องพิทักษ์ฟ้อง ได้อีกครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน ไม่เกินสองครั้ง (รวมเป็นหกสิบวัน) แต่หากโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษปรับหรือไม่ก็ตาม ศาลอาจอนุญาตให้พิทักษ์ฟ้องได้อีกครั้งละไม่เกิน สิบห้าวัน ไม่เกินสองครั้ง (รวมเป็นเก้าสิบวัน) แต่ต้องมีการไต่สวนพยานหลักฐาน จนเป็นที่พอใจแก่ศาลว่ามีเหตุจำเป็น หากพ้นระยะเวลาพนักงานอัยการ ไม่มีอำนาจฟ้อง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอัยการสูงสุด

- สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองไม่เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำ ความพิດอาญาของเด็กหรือเยาวชนไปพิจารณาให้เป็นพลร้ายหรือแก๊งเด็กหรือเยาวชนนั้น เว้นแต่เป็นการใช้ประกอบดุลพินิจของศาลเพื่อกำหนดวิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชน

- สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองห้ามมิให้บันทึกภาพ แพร่ภาพ หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงของเด็กหรือเยาวชนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือโฆษณาข้อความที่อาจทำให้บุคคลอื่นรู้จักเด็กหรือเยาวชนนั้น หรือโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการกระทำความพิດ หรือสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของเด็กหรือเยาวชนนั้น เว้นแต่กระทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยได้รับอนุญาตจากศาลหรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ
- เมื่อศาลเยาวชนและครอบครัวรับฟ้อง ศาลจะแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ และบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย กราบถึงวันและเวลานั่งพิດของศาลโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะเรียกให้บุคคลดังกล่าวมาฟังการพิດด้วยก็ได้
- สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาเป็นการลับ และเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีเท่านั้น มีสิทธิเข้าฟังการพิດภาคดีได้
- สิทธิที่จะมีที่ปรึกษาทนายความ หากไม่มีที่ปรึกษาทนายความ ศาลจะแต่งตั้งที่ปรึกษาทนายความให้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย
- สิทธิที่จะได้รับการพิດพิพาท และลงโทษหรือเปลี่ยนโทษ หรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชน และพฤติการณ์เฉพาะเรื่อง แม้เด็กหรือเยาวชนนั้นจะได้กระทำความพิດร่วมกับ